

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor Advocaten
Tweede kamer

Zitting 9 februari 2016

Dossiernummer: TB-0139-2015

In de zaak van

mr. X,
advocaat te ...,

hebbende als raadsman mr. Y,
advocaat te ...,

spreekt de tweede kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing uit:

1.

Met een aangetekend schrijven d.d. 11 mei 2015, op 12 mei 2015 verzonden, waaraan gehecht een verzoekschrift houdende hoger beroep, heeft mr. X hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de tuchtraad voor advocaten bij de balies van de Nederlandstalige ordes in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel, tweede kamer, d.d. 28 april 2015 (SBT 105).

Deze beslissing legde mr. X een schorsing op van zes maanden.

Aan mr. X waren volgende feiten ten laste gelegd:

“Ernstige tekortkomingen aan de deontologische beginselen van kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid en confraterniteit en behoorlijke beroepsuitoefening waarbij afbreuk wordt gedaan aan de goede naam en de reputatie van de Orde, aan de advocatuur in het algemeen en aan de rechten van derden, door:

1. *Dossier EV*

In een dossier waarin men zelf partij is, een email te versturen (met vermelding van haar hoedanigheid als advocaat), ondanks een eerder verbod van de stafhouder.

2. *Dossier R:*

Deel te hebben genomen, in hoedanigheid van vereffenaar, aan een frauduleuze vereffening waarbij de schuldeisers ernstig werden benadeeld.

3. *Dossier cvba M:*

- *Openstaande schulden,*
- *Niet beantwoorden van de briefwisseling van de stafhouder waarbij laattijdig wordt geantwoord en waarbij verkeerde informatie wordt overgemaakt namelijk dat er een akkoord zou zijn met de schuldeiser wat niet met de werkelijkheid strookt,*
- *Zich laten dagvaarden in betaling met slechts een gedeeltelijke uitvoering van het akkoordvonnis en het niet antwoorden op briefwisseling van de raadsman van de schuldeisers.*

4. *Dossier BANK A:*

- *Schuld van meer dan € 100.000,*
- *Geen regeling te hebben getroffen met de schuldeiser,*
- *Zich laten dagvaarden en laten veroordelen bij verstek,*
- *Geen gevolg te hebben gegeven aan de betekening van het vonnis en aan het bevel tot betaling,*
- *Uiteindelijke regeling van de schuld.*

5. *Dossier B:*

- *Schuld van € 10.453,60 op 11.1.2012,*
- *Niet vergoeden van erelonen en kosten van een confrater ondanks herhaalde beloften,*
- *Niet beantwoorden van briefwisseling van de stafhouder?'*

De tuchtraad

- *verklaarde de tenlastelegging te zijn opgetreden als advocaat in de zaak EV niet bewezen en sprak mr. X hiervoor vrij,*
- *verklaarde de overige tenlasteleggingen bewezen.*

Met een aangetekend schrijven d.d. 2 september 2015, op 3 september 2015 verzonden, werd mr. X in kennis gesteld van de behandeling van de zaak door de tuchtraad van beroep op de zitting d.d. 17 november 2015.

Op deze zitting werd de zaak behandeld.

Stafhouder Z en mr. O, onderzoeker, brachten verslag uit.

Procureur – generaal P verleende advies.

Mr. Y nam de verdediging waar.

Aan mr. X werd het laatste woord verleend.

De debatten werden gesloten verklaard. De zaak werd in beraad genomen.

2.

Het hoger beroep werd tijdig en naar de vorm regelmatig ingesteld. Het is ontvankelijk.

3.

Mr. X legt voor de tuchtraad van beroep geen conclusies neer. In het verzoekschrift houdende hoger beroep worden twee excepties van onbevoegdheid en drie excepties van niet toelaatbaarheid opgeworpen. In ondergeschikte orde wordt de gegrondheid van de tenlasteleggingen betwist.

4. Bevoegdheid

4.1

Mr. X werpt twee excepties van onbevoegdheid op. Onder hoofdstuk IV van haar verzoekschrift houdende hoger beroep argumenteert zij dat de stafhouder noch de orde bevoegd zijn om tussen te komen in privé geschillen tussen advocaten en derden, die geen verband houden met de beroepsuitoefening.

Deze exceptie kan uitsluitend betrekking hebben op het dossier BANK A, vermits alle andere inbreuken waarvoor mr. X door de tuchtraad werd veroordeeld wel degelijk betrekking hadden op haar beroep.

Wanneer een advocaat zelfs in een aangelegenheid die strikt privé is, nalaat briefwisseling van de raadsman van haar schuldeiser te beantwoorden waardoor deze uiteindelijk verplicht wordt te dagvaarden, verstek laat gaan voor een rechtbank waarvoor zij wellicht later ooit nog cliënten

moet vertegenwoordigen en zelfs na haar veroordeling nalaat een regeling te treffen zodat haar een bevel tot betalen moet worden betekend, gedraagt deze advocaat zich niet op een wijze waarvoor zij van haar confraters, van de rechtbank of van de instrumenterende gerechtsdeurwaarder de achting verdient waaraan het begrip “waardigheid” refereert.

In een dergelijk geval komt het de stafhouder toe de betrokken advocaat aan de juiste betekenis van de in de art. 455 en 456 Ger. W. vermelde beginselen te herinneren en de naleving ervan te handhaven.

4.2

In het dossier aangaande de vereffening van de nv R betwist mr. X eveneens de tuchtrechtelijke bevoegdheid van de orde, gelet op het feit dat haar niet voor haar tussenkomst als advocaat maar uitsluitend in haar hoedanigheid van vereffenaar inbreuken op de deontologie van de advocatuur worden verweten.

Advocaten blijven ook in hoedanigheid van gerechtelijk mandataris aan het tuchtgezag van hun orde en aan haar deontologie onderworpen, tenzij de deontologische regel onverenigbaar zou zijn met hun mandaat (J. Stevens, *Advocatuur, Regels & Deontologie*, Wolters Kluwer 2015, p. 390, nr. 539, p. 505, nr. 700; G.-A. Dal, *La déontologie des avocats mandataires de justice*, in *Jura Vigilantibus*, Antoine Braun, *Les droits intellectuels, le barreau*, Larcier 1994, 354).

Hetzelfde geldt voor privaatrechtelijke mandaten: ofwel zijn deze verenigbaar met het beroep van advocaat, en dan blijft de advocaat onderworpen aan zijn beroepsdeontologie, ofwel mag hij het mandaat niet aanvaarden. Zo oordeelde het Hof van Cassatie dat de OBFG op grond van art. 495 Ger. W. bevoegd is om een reglement op te stellen over de advocaat-syndicus (Cass. 24.03.2005, *JLMB* 2005, 725).

Art. IV.2.1 van de OVB Codex bepaalt: “advocaten kunnen als syndicus optreden voor de verenigingen van mede-eigenaars in het kader van art. 577,2 - 577,14 BW overeenkomstig de regels van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan hun beroep ten grondslag liggen.” Ingevolge art. IV.2.2 van zelfde Codex blijft de advocaat voor zijn professionele handelingen als syndicus onderworpen aan het tuchtgezag van zijn stafhouder en orde.

Ook de advocaat-arbiter blijft onderworpen aan het tuchtgezag van zijn orde (J. Stevens, *o.c.*, p. 540, nr. 747). Evenzo de advocaat-lobbyist (J. Stevens, *o.c.*, p. 537, nr. 742).

Hetzelfde geldt ongetwijfeld ook voor private mandaten die vergelijkbaar zijn met gerechtelijke, zoals dat van vereffenaar. Er is geen enkele reden waarom een door de rechtbank aangestelde vereffenaar wel en een privaat aangestelde vereffenaar niet onder het tuchtgezag van zijn orde zou ressorteren.

Een advocaat blijft zolang hij deel uitmaakt van de orde voor al zijn professionele activiteiten onderworpen aan het tuchtgezag van die orde, ook wanneer hij handelingen stelt die niet behoren tot de kerntaken van de advocatuur.

Van de advocaat-vereffenaar wordt dezelfde rechtschapenheid, waardigheid en kiesheid verwacht als van de advocaat die een cliënt voor de rechtbank vertegenwoordigt, omdat zijn hoedanigheid van advocaat een vertrouwen inboezemt dat niet mag beschaamd worden.

Om dit vertrouwen te vrijwaren blijft de stafhouder bevoegd om de basisbeginselen die aan een goede beroepsuitoefening ten grondslag liggen te handhaven, ook tegenover een advocaat handelend als vereffenaar van een vennootschap.

5. Ontvankelijkheid

5.1

Mr. X houdt voor dat in de voorliggende tuchtprocedure niet met gelijke wapens wordt gestreden. Tot bewijs hiervan beroept mr. X zich op het feit dat de klagende partij, waarmee zij duidelijk de stafhouder bedoelt, in de procedure voor de tuchtraad niet tussenkomt wanneer hij zich daar, zoals in het voorliggend dossier, door de verslaggever laat vertegenwoordigen.

Anders dan wat mr. X suggereert, is de stafhouder in een tuchtprocedure geen klagende partij maar degene door wiens toedoen de tuchtraad kennis neemt van de tuchtzak (art. 459 Ger. W.). De stafhouder is evenmin vervolgende partij (cfr. vaste cassatierechtspraak, geciteerd in J. Stevens, *o.c.*, p. 1236, voetnoot 5981).

Art. 459 § 2 laatste alinea Ger. W. schrijft voor dat de onderzoeker ter zitting wordt gehoord in zijn verslag. Blijkens art. 458 § 1 Ger. W. leidt de stafhouder het onderzoek of stelt hij een onderzoeker aan, wiens taken en bevoegdheden hij omschrijft.

De aangestelde onderzoeker werkt steeds in opdracht van de stafhouder, die van rechtswege het initiatiefrecht bezit, en dus ook zelf (eventueel parallel met de door hem aangestelde onderzoeker) onderzoeksdaden kan stellen (cf. J. Stevens, *o.c.*, p. 1251, nr. 1523). Evenzo kan de stafhouder zich ter zitting door de onderzoeker laten assisteren of zich gewoon door hem laten vertegenwoordigen.

Men ziet niet in hoe de wapengelijkheid zou kunnen geschonden zijn doordat ter zitting van de tuchtraad of de tuchtraad van beroep verslag over het onderzoek werd uitgebracht door de door de stafhouder aangestelde onderzoeker, inzonderheid niet nu ook de stafhouder zelf ter zitting van 17 november 2015 in persoon aanwezig was.

5.2

Verder meent mr. X dat art. 458 § 1 vierde alinea Ger. W. werd miskend doordat de door de stafhouder aangestelde verslaggever:

- over haar verhoor slechts op 20 juni 2014 proces-verbaal opstelde,
- geen kopie ervan aan haar zou hebben bezorgd,
- geen rekening zou hebben gehouden met de e-mail van 18 december 2013.

Uit stuk 40 van het door de stafhouder neergelegd dossier blijkt dat het proces-verbaal over het verhoor van mr. X onmiddellijk na haar verhoor op 18 november 2013 en niet op 20 juni 2014 werd opgesteld. Dit onderdeel van de exceptie is dus ongegrond.

Het proces-verbaal van 20 juni 2014 vermeldt uitdrukkelijk (p. 6) dat mr. X wel degelijk kopie van het proces-verbaal van haar verhoor van 18 november 2013 heeft ontvangen. Ten onrechte betwist mr. X zulks.

Het proces-verbaal van 18 november 2013 (stuk 40) eindigt met de woorden : “Mr. X ontvangt een kopie van dit proces-verbaal (4 pagina’s), zonder de door haar overhandigde bijlagen”, waarna nogmaals de handtekening van mr. X volgt.

Mr. X verwacht het proces-verbaal van verhoor met het proces-verbaal dat de door de stafhouder aangestelde onderzoeker op 20 juni 2014 opstelde bij wijze van eindverslag over zijn onderzoek.

Art. 458 Ger. W. schrijft slechts voor dat de verklaringen van de klager, van de advocaat en van de getuigen worden opgetekend in een proces-verbaal en dat de gehoorde personen op hun verzoek afschrift ontvangen van het proces-verbaal van hun verklaringen.

De wet voorziet niet dat de advocaat die het voorwerp van het onderzoek uitmaakt een kopie van het ganse onderzoeksverslag moet bekomen. Dit onderdeel van de exceptie is dus eveneens ongegrond.

In het derde onderdeel van haar exceptie verwijt mr. X zowel de verslaggever als de stafhouder geen rekening te hebben gehouden met het e-mailbericht d.d. 18 december 2013 van haar toenmalige raadsman. Zij herhaalt deze kritiek in nr. 2.2 van hoofdstuk IV van haar verzoekschrift houdende hoger beroep.

In deze e-mail werd bevestigd dat aangaande de drie schulden waarvoor tegen mr. X een tuchtonderzoek was geopend, een regeling werd getroffen, dat mr. X nooit zelf als advocaat in de zaak van de cvba KZ is tussengekomen, en wordt gezegd dat mr. X wacht op de reactie van de stafhouder op de klacht die zijzelf in de zaak R indiende tegen een confrater.

Hoewel in het proces-verbaal van 20 juni 2014 niet *expressis verbis* naar het e-mailbericht van 18 december 2013 wordt verwezen, werd hetgeen erin werd medegedeeld aangaande de feiten waarover het onderzoek liep, wel degelijk in het eindverslag van 20 juni 2014 opgenomen:

- de bevestiging door de raadsman van mr. X dat zijzelf nooit als advocaat in de zaak cvba KZ is tussengekomen (proces-verbaal p. 1),
- de regeling van de schuld tegenover de cvba M, aan de stafhouder bevestigd per brief van 4 december 2013 (proces-verbaal p. 4),
- de regeling van de schuld tegenover de BANK A, medegedeeld aan de stafhouder per brieven van 25 november en 29 november 2013 (proces-verbaal p. 5),
- het vergelijk afgesloten met mr. B aangaande de tegenover hem openstaande schuld (proces-verbaal p. 6 onder “besluit”).

In strijd met wat mr. X in haar verzoekschrift houdende hoger beroep meermaals voorhoudt, bevatte de e-mail van 18 december 2013 geen verzoek om nogmaals gehoord te worden. Evenmin blijkt een dergelijk verzoek uit een ander aan de tuchtraad van beroep voorgelegd element. De door de stafhouder aangestelde onderzoeker beslist overigens zelf of een bijkomend verhoor al dan niet nuttig is om de waarheid te achterhalen.

Aan de tuchtraad van beroep werden geen documenten voorgelegd waaruit zou blijken dat samen met de e-mail van 18 december 2013 andere “stukken” werden overgemaakt dan degene die in het eindverslag van 20 juni 2014 werden vermeld.

Ook het derde onderdeel van de tweede exceptie is derhalve ongegrond.

5.3

In een volgende exceptie van niet-toelaatbaarheid (herhaald in nrs. 2.1 en 2.2 van hoofdstuk IV van haar verzoekschrift houdende hoger beroep) stelt mr. X dat art. 458 § 2 Ger. W. naar haar oordeel zou zijn miskend doordat:

- de brief waarmee de stafhouder het dossier samen met zijn beslissing tot verwijzing aan de voorzitter van de tuchtraad heeft bezorgd, niet door de stafhouder zelf zou zijn ondertekend,
- zijzelf kopie ontving van een beslissing die de datum draagt van 20 augustus 2014 met in bijlage een brief aan de voorzitter van de tuchtraad gedateerd op 29 augustus 2014.

Het dossier van de rechtspleging bevat een kopie van een door stafhouder Q ondertekende brief d.d. 21 augustus 2014 als bijlage waaraan hij de eveneens door hemzelf ondertekende verwijzings-

beslissing van 20 augustus 2014 aan de voorzitter van de tuchtraad heeft overgemaakt, en waarin hij aankondigde dat het dossier per drager zou worden bezorgd.

De raadsman van mr. X ontving overigens een door de voorzitter van de tuchtraad eensluidend verklaard afschrift van deze brief evenals van de aangehechte verwijzingsbeslissing van 2 augustus 2014.

Dat het dossier vervolgens aan de tuchtraad werd bezorgd met een begeleidend schrijven d.d. 29 augustus 2014 waaraan een kopie was gehecht van de verwijzingsbeslissing, en dat beide documenten in opdracht van de stafhouder blijken te zijn ondertekend door een niet nader te identificeren persoon, doet geen afbreuk aan het feit dat de verwijzingsbeslissing door de stafhouder zelf werd genomen en dat de kennisgeving ervan aan de voorzitter van de tuchtraad door de stafhouder zelf werd ondertekend.

Art. 458 § 2 Ger. W. schrijft voor dat de stafhouder de advocaat die het voorwerp van het onderzoek uitmaakt in kennis stelt van zijn beslissing. De wet schrijft niet voor dat de advocaat een kopie van die beslissing moet ontvangen.

Die kennisgeving is overigens slechts een formaliteit vermits de betrokken advocaat niet door de stafhouder maar door de voorzitter van de tuchtraad bij aangetekende brief in kennis wordt gesteld van de tenlasteleggingen en wordt opgeroepen zich ervoor te komen verantwoorden (cfr. Jo Stevens, *o.c.*, p. 1255, voetnoot 6081).

Voor zover als nodig vestigt de tuchtraad van beroep de aandacht op art. 860 Ger. W. in de versie zoals van kracht op 29 augustus 2014: de kennisgeving aan de advocaat, voorzien in art. 458 § 2 Ger. W., was (en is nog steeds) niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.

Ook de exceptie, gesteund op miskenning van art. 458 § 2 Ger. W., is dus ongegrond. De tuchtraad voor advocaten van de Nederlandstalige ordes van het rechtsgebied Brussel heeft de tuchtvordering terecht ontvankelijk verklaard.

6. Ten gronde

6.1. *De vereffening van de nv R*

De tuchtraad achtte mr. X schuldig aan de tegen haar vervolgde medewerking aan de frauduleuze vereffening van de nv R.

6.1.1

Mr. X vecht de beslissing van de tuchtraad aan omdat zij naar haar oordeel gesteund is op een veroordeling waartegen zij hoger beroep heeft aangetekend evenals op een attest vanwege een gerechtsdeurwaarder die haar insolventie bevestigt hoewel daarover geen enkele klacht tegen haar was geformuleerd.

De brief d.d. 29 september 2014 waarbij mr. X door de voorzitter van de tuchtraad werd opgeroepen om zich voor de tuchtraad te komen verantwoorden verwees, ter precisering van de aanklacht “deel te hebben genomen in hoedanigheid van vereffenaar aan een frauduleuze vereffening waarbij de schuldeisers ernstig werden benadeeld”, inderdaad uitsluitend naar:

- het vonnis van 28 maart 2013 waarbij mr. X door de rechtbank van koophandel te ... veroordeeld werd om aan de Belgische Staat en aan de curator aanzienlijke geldsommen te betalen en waarin werd overwogen dat zij zich als vereffenaar “rijkelijk heeft bedeed met een ereloon van € 168.803,73 voor prestaties verricht in het kader van een vereffening waarbij zelfs de meest elementaire verplichtingen van de vereffenaar niet nagekomen werden”,
- een beslag dat op basis van dit vonnis tegen mr. X werd gelegd, in het kader waarvan de optredende gerechtsdeurwaarder de insolventie van mr. X attesteerde (stuk 16 dossier stafhouder).

De bewering in de beroepsakte van mr. X dat de gerechtsdeurwaarder zich op onrechtmatige wijze toegang tot haar woning zou hebben verschaft en haar privacy zou hebben geschonden door aan zijn opdrachtgever de insolventie van de beslagen schuldenaar te attesteren is onterecht.

Krachtens art. 1414 Ger. W. geldt elk vonnis, zelfs al is het niet uitvoerbaar bij voorraad, immers als toelating om bewarend beslag te leggen voor de uitgesproken veroordelingen. De curator beging geen fout door aan de gerechtsdeurwaarder gelast met dit beslag een onderzoek te vragen naar de solvabiliteit van de schuldenaar, en de gerechtsdeurwaarder evenmin door aan dit rechtmatig verzoek gevolg te geven.

De curator die partij was in het vonnis van 28 maart 2013 en die zich door de naar haar oordeel frauduleuze vereffening geschaad achtte, was perfect gerechtigd hiervoor klacht neer te leggen in handen van de stafhouder en hem alle stukken dienstig tot bewijs van haar standpunt over te maken. De gerechtsdeurwaarder en de curator hebben zich hiervoor tegenover mr. X niet te verantwoorden.

Mr. X kan daarentegen wel worden gevolgd waar zij stelt dat noch de veroordelingen noch de overwegingen voorkomend in het vonnis dat op 28 maart 2013 door de rechtbank van koophandel te ... werd uitgesproken als bewijs van de ten deze vervolgte tuchtrechtelijke inbreuk kunnen worden weerhouden, nu mr. X tegen dit vonnis immers hoger beroep aantekende waarover nog niet is beslist.

De tuchtraad heeft in de beroepen beslissing dan ook ten onrechte met dit vonnis rekening gehouden, zij het dat zulks slechts “ten overvloede” geschiedde en los van de vraag of de tegen mr. X uitgesproken veroordelingen in hoger beroep al dan niet bevestigd zouden worden.

Het bewijs van de ten deze tegen mr. X vervolgde feiten “deel te hebben genomen, in hoedanigheid van vereffenaar, aan een frauduleuze vereffening waarbij de schuldeisers ernstig werden benadeeld” wordt evenwel reeds naar voldoening van recht geleverd door andere elementen uit het dossier, waaronder het vonnis d.d. 21 augustus 2007 van de rechtbank van koophandel te ..., bevestigd door het in kracht van gewijsde getreden arrest d.d. 15 september 2009, waarbij mr. X partij was.

Uit dit arrest van 15 september 2009 blijkt dat de nv R aanvankelijk de naam D nv droeg (verder afgekort als D), wier jaarrekening per 31 december 2002 afsloot met een verlies van € 783.982, waardoor het kapitaal van € 61.973 volledig verloren ging en de vennootschap een negatief eigen vermogen overhield van circa € 720.000.

Uit een verslag van de commissaris-revisor van D, waarvan zich geen kopie in het dossier bevindt maar waaruit in het arrest wordt geciteerd, blijkt dat er ondanks dit negatief eigen vermogen in 2003 nog belangrijke waardeverminderingen doorgevoerd werden doordat een vordering van € 583.696,41 die D op haar afgevaardigde bestuurder de heer L had, op 3 april 2003 door de moedervennootschap U nv werd overgenomen.

Volgens het verslag van de revisor bestond de som van € 583.696,41 uit geldopnamen door L. Vermits men blijkbaar wist dat de moedervennootschap volledig insolvabel was, werd de vordering van € 583.696,41 in de boeken van D herleid tot nul euro.

Uit het arrest van 15 september 2009 blijkt ook dat op 29 april 2003 werd beslist D in vereffening te stellen met mr. X als vereffenaar, waarbij merkwaardig genoeg de naam van de vennootschap gewijzigd werd in R terwijl de maatschappelijke zetel verplaatst werd naar het adres waar mr. X kantoor hield.

Bij vonnis van 13.06.2006 werd R op aangifte failliet verklaard. Op vordering van de curator besliste de rechtbank van koophandel in haar vonnis van 21 augustus 2007 de datum waarop de betalingen werden gestaakt en de verdachte periode dus inging, terug te brengen tot 3 april 2003, hetzij meer dan 6 maanden vóór de faillissementsdatum.

Overeenkomstig art. 12.6 van de faillissementswet is zulke terugzetting in de tijd slechts mogelijk wanneer er aanwijzingen bestaan dat de vereffening werd bewerkstelligd met de bedoeling nadeel te berokkenen aan de schuldeisers. Mr. X vocht deze terugzetting aan voor het hof van beroep, dat het beroepen vonnis evenwel bij arrest van 15 september 2009 bevestigde. Het arrest overwoog desbetreffend:

“ Er dient vervolgens onderzocht te worden of er aanwijzingen bestaan dat de staking van
“ betaling werd bewerkstelligd met de bedoeling nadeel te berokkenen aan de schuldeisers.

“
“ Uit de staat van activa en passiva van D per 31.03.2003 blijkt dat de op 25.04.2003 (datum
“ van een bijzonder verslag van de raad van bestuur) voorgenomen vereffening van
“ voormelde vennootschap ruimschoots deficitair was (staat van het actief op 31.03.2003 :
“ 316.952,51 euro, staat van het passief op 31.03.2003: 1.066.893,91 euro) zodat het passief
“ minstens voor 750.000 euro niet gedekt was.
“
“ Terecht werd door de eerste rechter geoordeeld dat in casu het feit dat in de
“ boekhoudkundige staat van 31.03.2003 een operatie is doorgevoerd (waardevermindering)
“ waardoor de vorderingen van de vennootschap op de heer L ten bedrage van 583.696,41
“ euro werden herleid tot 0 euro en het actief met hetzelfde bedrag werd teruggebracht op
“ 316.952,51 euro, voldoende aantoont dat de vereffening werd bewerkstelligd met de
“ bedoeling nadeel te berokkenen aan de schuldeisers.”

Nu dit arrest kracht van gewijsde heeft verworven, kan mr. X niet meer betwisten dat de vereffening waarin zij als vereffenaar is opgetreden, frauduleus was. De beschouwingen in haar verzoekschrift houdende hoger beroep over de conclusies die haar raadsman mr. V opstelde in de beroepsprocedure tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel te ... dd. 28 maart 2013 zijn dan ook niet ter zake.

Niet alleen weerhoudt de tuchtraad van beroep dit vonnis niet langer als bewijs, zelfs niet ten overvloede, maar bovendien is het door mr. V in die conclusies ontwikkeld standpunt inzake de toelaatbaarheid van een deficitaire vereffening omdat wanneer de schuldeisers hun vertrouwen in de vereffenaar blijven behouden, het krediet niet geschokt zou zijn, al volledig door het arrest van 15 september 2009 weerlegd (zie nr. 15 op pp. 12 tot en met 18 van het arrest, met als besluit op p. 18:)

“ De hiervoor geciteerde omstandigheden zijn ernstige en objectieve omstandigheden die
“ ernstig en ondubbelzinnig aangeven dat D op 03.04.2003 duurzaam had opgehouden te
“ betalen en dat haar krediet op die datum geschokt was.”

6.1.2

Mr. X betwist echter dat zij bewust aan de frauduleuze vereffening zou hebben meegewerkt. Dat wordt inderdaad niet in zoveel woorden in het arrest van 15 september 2009 gezegd, maar uit een samenlezing van dit arrest met de hierna volgende elementen komt de tuchtraad van beroep tot de overtuiging dat mr. X wel degelijk wetens en willens haar medewerking aan de frauduleuze vereffening heeft verleend.

In haar verzoekschrift houdende hoger beroep zet mr. X uiteen dat zij in 2002 gecontacteerd werd door de niet nader genoemde “eigenaar” van de nv D (verder afgekort als D) aan wie zij slechts één enkel mondeling advies zou hebben verstrekt in verband met de overlating van zijn bedrijf.

Zij stelt daarin ook op 17 februari 2003 te zijn geraadpleegd door L over een mogelijke vereffening van zijn bedrijf, de nv D. Zij weet blijkbaar dat de nv N “inmiddels verkocht was aan een derde”, maar onderstreept in haar beroepsakte dat dit zonder haar tussenkomst gebeurde.

Later zal zij als vereffenaar van R nv (de voormalige nv D) nochtans de volledige stock, het uitbatingsmaterieel en het kantoormeubilair van R aan deze nv N verkopen (haar beroepsakte nr. 1.3.5).

Uit het arrest van 15 september 2009 vernemen we dat zij als vereffenaar ook de goodwill, het cliënteel en de handelsnaam van R verkocht aan de nv CA, vertegenwoordigd door zekere F en ... dezelfde nv N.

Mr. X betwist te hebben geweten dat de heer L zijn schuld tegenover de nv D van € 593.696 op 3 april 2003 gecedeerd had aan U. Nochtans schreef zij in haar conclusies voor de tuchtraad reeds en herhaalt ze in haar beroepsakte dat zij de situatie van de vennootschap ondertussen had leren kennen, reden waarom zij werd aangezocht om op 29 april 2003 vereffenaar van de nv D te worden.

Vermits L haar reeds op 17 februari 2003 over die mogelijke vereffening had geconsulteerd, mag aangenomen worden dat mr. X hem bij de invereffeningstelling heeft geassisteerd. In de conclusies die mr. G voor haar opstelde en waarnaar zij in haar beroepsakte verwijst, geeft zij zulks ook toe waar zij schrijft (p. 31) dat één van de oplossingen die zij adviseerde de invereffeningstelling was, eraan toevoegend dat dit een perfect wettige regeling was, zelfs voor een deficitaire vennootschap.

Op p. 2 van diezelfde conclusies geeft mr. X een voor de beoordeling van haar tussenkomst niet onbelangrijk detail, waar zij schrijft dat L, toen hij haar op 17 februari 2003 raadpleegde, uiteenzette dat de vennootschap te kampen had met een aanzienlijke schuldenlast zodat een ernstig risico bestond dat zij zou worden gedagvaard in faillissement.

Daaruit blijkt dat het van meet af aan wel eens de bedoeling kan zijn geweest dit risico te vermijden. Mr. G verwijst in zijn reeds geciteerde conclusies naar de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 02 juni 2006, waarin uiteengezet wordt waarom malafide handelaars vóór de invoering van deze wet vaak de voorkeur gaven aan een vrijwillige vereffening (zie conclusies p. 16):

- men kan zijn vereffenaar zelf kiezen,
- men kan activa verkopen zonder rechterlijke controle,
- bestuurders & oprichters kunnen ontsnappen aan vervolging door schuldeisers.

L, die zich als afgevaardigd-bestuurder van de nv D op 3 april 2003 van een schuld van € 583.691,41 tegenover D had bevrijd op een wijze die in het arrest van 15 september 2003

frauduleus wordt genoemd, zocht natuurlijk naar een middel om aan zo'n vervolging te kunnen ontsnappen.

Mr. X heeft hem daarbij geholpen door een vrijwillige invereffeningstelling te adviseren. Dat dit advies niet zomaar vrijblijvend was, blijkt uit het feit dat zowel de naam als de maatschappelijke zetel van de nv D vóór de invereffeningstelling werden gewijzigd (chronologie uitdrukkelijk bevestigd in de laatste paragraaf op p. 31 van de conclusies van mr. G).

En vermits de zetel toen werd verplaatst naar het adres waar mr. X haar kantoor had, kan zij moeilijk betwisten dat zij aan de basis ligt van deze bedrieglijke ingreep. Want op die wijze kon natuurlijk worden vermeden dat de schuldeisers, voor zover zij al het Staatsblad lazen, van de invereffeningstelling kennis zouden krijgen.

Dit alles laat vermoeden dat de oplossing die L voor zijn schuld tegenover de vennootschap op 3 april 2003 bedacht, wel degelijk met mr. X werd besproken.

En zelfs zo zulks niet het geval was, dan heeft mr. X daar alleszins kennis van gekregen via het verslag dat op 28 april 2003 door de commissaris-revisor van de nv D werd opgesteld. Het arrest van 15 september 2009 citeert uitvoerig uit dat verslag, dat de toestand van de vennootschap weergaf per 31 maart 2003.

In het citaat op p. 5 van het arrest staat duidelijk dat de schuld van € 583.696,41 die L tegenover de nv D had, op 3 april 2003 door U werd overgenomen, reden waarom men de vordering voor 100 % afschreef. Op p. 18 en 19 van het arrest staat ook vermeld dat uit het verslag van de revisor ook bleek dat per 31 maart 2003 de staat van het actief € 316.952,51 bedroeg tegenover een passief van € 1.066.839,91.

Het is niet aannemelijk dat mr. X, die de nv D bij de invereffeningstelling heeft begeleid, dit verslag niet zou hebben gelezen. En indien zij dit niet deed, kan dit verzuim niet anders dan als een doelbewust niet-willen-weten worden beschouwd. Want uit het verslag blijkt ondubbelzinnig dat op 3 april 2003 een uiterst dubieuze schuldoverdracht had plaatsgevonden waardoor de financiële toestand van de vennootschap desastreus werd.

In de conclusies van mr. G argumenteert mr. X dat de indeplaatsstelling van U op 3 april 2003 voor de nv D geen verarming betekende omdat ook L volledig insolvent was.

Datzelfde argument heeft mr. X blijkbaar ook reeds ontwikkeld in de procedure die geleid heeft tot het arrest van 15 september 2009, want op p. 19 - 20 van dit arrest wordt overwogen dat zij de vermeende insolventie van L beslist niet aantoonde. Daarmee is dus definitief aangetoond dat de operatie van 3 april 2003 wel degelijk frauduleus was.

Niettemin schrijft mr. X in de conclusies van mr. G die zij zelf aan de tuchtraad van beroep voorlegt dat zij haar cliënt geruststelde dat een invereffeningstelling een perfect legale oplossing was. Zij herhaalt dit nogmaals in haar verzoekschrift houdende hoger beroep onder hoofdstuk IV

nr. 4.1.2. Ingevolge het arrest dd. 15 september 2009 van het hof van beroep te ... staat inmiddels vast dat zulks pertinent onjuist is.

Dat mr. X als vereffenaar nog een procedure tegen U heeft gevoerd in een poging om alsnog de gecedeerde vordering te kunnen innen, bewijst geenszins haar goede trouw, want uit het verslag van de commissaris-revisor van 28 april 2003 blijkt overduidelijk dat men toen reeds wist dat deze vordering tegenover U oninbaar was.

De tegen U gevoerde procedure had alleen maar tot doel de mogelijke aansprakelijkheid van mr. X in te dekken en maakte gewoon deel uit van de tegenover de schuldeisers opgezette camouflage.

Een ander element waaruit de schuldige betrokkenheid van mr. X blijkt, is de nalatigheid waarmee zij als vereffenaar de jaarrekeningen heeft neergelegd. Het arrest van 15 september 2009 vermeldt op p. 6 dat de jaarrekeningen van 2003 en van 2004 slechts op 6 januari 2006 werden neergelegd en deze van 2005 in het geheel niet.

Ook dit was een middel om de schuldeisers onwetend te houden (voor zover ze al zouden hebben ontdekt dat de nv R de nieuwe naam van hun schuldenaar was) en te beletten dat ze gerechtelijke maatregelen zouden treffen die een einde aan haar goed betaald mandaat van vereffenaar zouden stellen.

Het arrest van 15 september 2009 vermeldt op p. 6 dat mr. X zich voor een actief van € 230.000 als vereffenaar een ereloon van € 168.803,73 liet betalen, wat zij niet tegenspreekt, en dat zij aan zichzelf als bevoorrecht schuldeiser uitkeerde.

Blijkbaar komt dit bedrag bovenop een ereloon dat zij reeds eerder ontving (zie de conclusies van mr. G, nr. 4, p. 4) voor haar onderhandelingen vóór de vereffening met vermeende kandidaat-overnemers zoals F (aan wie zij dan nadien als vereffenaar een deel van de activa verkoopt, zij het als vertegenwoordiger van de nv CA - zie arrest 15 september 2009, p. 6).

Hoeveel zij hiervoor ontving vermeldt zij niet, maar het zal alleszins geen gering bedrag zijn geweest vermits zij aan de fiscus vroeg het te mogen boeken als voorschot op prestaties tijdens de vereffening, wat evenwel niet werd aanvaard (zelfde conclusies, nr. 4, p. 4).

Dit alles wijst erop dat mr. X zich voor de medewerking die zij aan de door haar cliënt gepleegde fraude heeft verleend een vergoeding liet betalen die beslist niet verwaarloosbaar was.

De verdere beschouwingen die mr. X onder de nrs. 4.1.2 tot en met 4.1.5 van hoofdstuk IV van haar beroepsakte ontwikkelt, zijn ofwel onjuist ofwel naast de kwestie. De frauduleuze schuldoverdracht vond plaats op 3 april 2003, dus lang nadat zij reeds door L was geraadpleegd.

Er is weliswaar geen materieel bewijs dat zij aan die cessie zelf heeft meegewerkt, maar zij heeft er beslist kennis van gekregen en alleszins via het verslag dd. 28 april 2003 van de commissaris-revisor.

Dat de activa niet onder de prijs zouden zijn verkocht, dat de rangregeling niet werd betwist, dat de vordering van de curator en van de Belgische Staat tegen mr. X naar alle waarschijnlijkheid verjaard is, of de curator misschien ook zelf fouten zou hebben begaan, doet geen afbreuk aan het feit dat mr. X als advocaat een invereffeningstelling heeft begeleid waarvan zij zich moet hebben gerealiseerd dat zij gepland werd met de frauduleuze intentie de schuldeisers te bedriegen.

Weliswaar heeft zij dat gedaan in haar hoedanigheid van advocaat, en voor haar tussenkomst als raadsman, zo argumenteert zij in haar beroepsakte, en wordt zij ten deze niet vervolgd vermits de tuchtvervolging uitsluitend betrekking heeft op handelingen die zij heeft gesteld als vereffenaar.

De kennis die zij als advocaat opdeed van de bedrieglijke benadeling van de schuldeisers, droeg zij evenwel mee als vereffenaar, in welke hoedanigheid zij actief meewerkte aan de voltrekking van het door haar cliënt met haar medeweten gepleegde bedrog.

De tenlastelegging te hebben meegewerkt aan een frauduleuze vereffening waarbij de schuldeisers ernstig werden benadeeld, is dan ook voor de tuchtraad van beroep bewezen gebleven.

Men houdt het niet voor mogelijk dat mr. X niet zou weten, zoals zij nochtans in haar beroepsakte pretendeert, dat medewerking aan fraude een grove inbreuk uitmaakt op de verplichting tot rechtschapenheid, de allereerste vereiste voor een goede beroepsuitoefening als advocaat, waarvan men niet wordt vrijgesteld wanneer men optreedt als vereffenaar.

6.2 Het dossier cvba M

De tuchtraad achtte mr. X eveneens schuldig aan de tegen haar vervolgde inbreuk op de deontologische beginselen van kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid, confraterniteit en behoorlijke beroepsuitoefening, door:

- openstaande schulden niet te hebben betaald,
- het zich laten dagvaarden in betaling,
- het slechts gedeeltelijk uitvoeren van het akkoordvonnis,
- het niet of laattijdig beantwoorden van brieven van de stafhouder,
- het onterecht voorhouden dat een akkoord met de schuldeiser werd afgesloten.

Mr. X betwist deze beslissing, onder meer voorhoudend dat het kantoor van haar voormalige boekhouder was overgenomen door het internationaal kantoor M, die de tarieven substantieel verhoogde waarop mr. X de facturen betwist zou hebben zonder ze evenwel formeel te protesteren.

Die uitleg strookt niet met het dossier. Uit stuk 17 blijkt dat de per 23 november 2011 openstaande schuld uitsluitend bestond uit facturen die nog door de vroegere boekhouder van mr. X waren opgesteld maar die door M werden ingevorderd omdat laatstgenoemde het voormalig boekhoudkantoor had overgenomen.

In haar e-mail van 11 januari 2012 (stuk 22 dossier stafhouder) bevestigt mr. X overigens zelf dat het om de facturen van het vroegere kantoor van de heer T gaat, die zij aanbiedt vanaf 1 februari 2012 af te korten.

Mr. X werd voor het eerst hierover door haar stafhouder geïnterpelleerd per brief van 8 december 2011 (stuk 19). Deze brief werd niet beantwoord, zodat een herinnering volgde op 29 december 2011 (stuk 20). Vermits ook hierop geen reactie volgde, werd mr. X nogmaals door haar stafhouder aangeschreven op 17 januari 2012 (stuk 21). Het niet of niet tijdig beantwoorden van brieven van de stafhouder is dus bewezen.

Uit de e-mail dd. 23 januari 2012 van mr. X aan haar stafhouder blijkt dat zij in de mening verkeerde een akkoord met haar schuldeiser te hebben afgesloten, maar dat dezes raadsman dit akkoord niet wilde bevestigen omdat zij daartoe niet gemandateerd was (stuk 22 dossier stafhouder).

Er rijst dus twijfel over de vraag of mr. X haar stafhouder opzettelijk zou hebben misleid door voor te houden dat zij met haar schuldeiser tot een akkoord was gekomen. Dit onderdeel van de tenlastelegging is dus niet bewezen zodat mr. X ervoor wordt vrijgesproken.

Het dossier bevat ook kopie van het akkoordvonniss van 30 april 2012 over een provisioneel bedrag van € 44.566,94 waarvoor mr. X afbetalingsfaciliteiten vroeg en bekwam à rato van € 1.000 per maand (stuk 29 dossier stafhouder).

In zijn brief van 14 mei 2013 signaleert de stafhouder aan zijn ambtgenoot van de Orde van Advocaten te ... dat mr. X in totaal slechts € 7.400 afkorte maar dat zij sedert september niets meer had betaald (stuk 26 dossier stafhouder).

Op 4 december 2013 bevestigde de raadsman van mr. X aan de stafhouder dat zijn cliënte recent een bedrag van € 25.000 had betaald voor slot van rekening. Ook dit schrijven bevindt zich in het dossier (stuk 30).

Volstrekt ten onrechte verwijt mr. X in haar verzoekschrift houdende hoger beroep de stafhouder met deze mededeling geen rekening te hebben gehouden. De brief van 4 december 2013 werd immers vermeld in het proces-verbaal van onderzoek d.d. 20 juni 2014.

De opeenvolgende maar vruchteloze pogingen die werden ondernomen om mr. X tot vrijwillige betaling te bewegen, tonen aan dat aan de advocaat van de schuldeiser beslist niet kan worden verweten mr. X uiteindelijk te hebben gedagvaard zoals mr. X sub nr. 2.2 van haar beroepsakte meent te mogen doen, overigens nog eens herhaald sub nr. 4.2 in hoofdstuk IV.

Een advocaat die zich laat dagvaarden voor een rechtbank voor dewelke hij wellicht later ooit nog zelf cliënten zal moeten vertegenwoordigen, schendt de deontologische plicht zich waardig te gedragen, inzonderheid wanneer hij geen plausibele reden heeft om de schuld niet vrijwillig te betalen.

Door bovendien ook een tussengekomen akkoordvonniss niet na te leven maakt hij zich op deontologisch vlak schuldig aan een tweede inbreuk op de verplichting tot waardigheid. Dat uiteindelijk met de schuldeiser een akkoord voor slot van rekening wordt bereikt, kan voor de bepaling van de strafmaat een verzachtende omstandigheid uitmaken, maar doet geen afbreuk aan de voltrokken deontologische inbreuken.

Ook de onder deze tenlastelegging vervolgde feiten zijn dus ook voor de tuchtraad van beroep bewezen gebleven, evenwel met uitzondering van het opzettelijk desinformereren van de stafhouder over het met de tegenpartij bereikte akkoord.

6.3 Het dossier BANK A

De tuchtraad achtte mr. X eveneens schuldig aan de tegen haar vervolgde inbreuk op de deontologische beginselen van kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid, confraterniteit en behoorlijke beroepsuitoefening, door:

- een schuld van meer dan € 100.000 niet vrijwillig te hebben betaald,
- zich te hebben laten dagvaarden en zelfs bij verstek te laten veroordelen,
- geen gevolg te hebben gegeven aan de betekening en het bevel tot betalen.

Mr. X ontwikkelt in haar verzoekschrift houdende hoger beroep geen grieven tegen dit onderdeel van de beroepen beslissing. Zij herhaalt gewoon wat zij reeds in conclusies schreef voor de tuchtraad.

Om de oordeelkundige redenen verwoord in de beslissing *a quo*, die de tuchtraad van beroep integraal bijtreedt en tot de zijne maakt, wordt het door mr. X aangetekend hoger beroep wat dit onderdeel van de beslissing betreft dan ook ongegrond verklaard.

Ten behoeve van mr. X, die in haar beroepsakte pretendeert zelf het onderscheid niet te kunnen maken tussen de begrippen waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, preciseert de tuchtraad van beroep dat de bewezen verklaarde feiten onverenigbaar zijn met de waardigheid die van een advocaat mag worden verwacht.

6.4 Het dossier B

De tuchtraad achtte mr. X eveneens schuldig aan de tegen haar vervolgde inbreuk op de deontologische beginselen van kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid, confraterniteit en behoorlijke beroepsuitoefening, door:

- een schuld van € 10.453,60 ondanks vele beloften niet te hebben betaald,
- wetend dat het de verloning betrof van een confrater voor gepresteerd werk,
- briefwisseling hierover met de stafhouder niet te hebben beantwoord.

Het dossier dat aangaande deze inbreuken door de stafhouder wordt voorgebracht is weliswaar zeer summier, maar in zijn verwijzingsbeslissing van 20 augustus 2013 bevestigt de stafhouder wel degelijk erover geïnformeerd te zijn dat mr. X ook met mr. B tot een vergelijk is kunnen komen.

Het is merkwaardig dat mr. X in haar beroepsakte insinueert dat mr. B alle openstaande ereloonstaten heeft gecrediteerd als tegemoetkoming voor begane professionele fouten, terwijl mr. X tijdens haar verhoor van 18 november 2013 geen enkel verwijt over de door mr. B geleverde prestaties formuleerde en integendeel aankondigde dat zij hem binnen de maand zou betalen.

Volstrekt ten onrechte beweert mr. X in haar beroepsakte dat zij “nooit de gelegenheid zou hebben gehad om de ware toedracht aan de stafhouder uit te leggen”. Zij werd op 18 november 2013 in opdracht van de stafhouder wel degelijk ook over haar schulden tegenover mr. B ondervraagd.

De betalingsbelofte die zij op 18 november 2013 tegenover de door de stafhouder aangestelde onderzoeker bevestigde, spoort volkomen met de bewering van mr. B dat mr. X hem reeds herhaaldelijk telefonisch had toegezegd te zullen betalen, maar dat zij tijdelijk in financiële moeilijkheden verkeerde.

De tuchtraad van beroep acht de thans door mr. X over deze feiten verstrekte uitleg dan ook weinig geloofwaardig. Men kan het mr. X niet verwijten dat zij inbreuken die tuchtrechtelijk tegen haar vervolgd worden ontkent, maar het zou haar hebben gesierd een verweer voor te dragen zonder daarbij de integriteit van een voormalige medewerker in het gedrang te brengen.

Mr. B deed een beroep op de stafhouder voor 7 ereloonstaten die onbetaald openstonden, dagtekenend van 30 juni 2011 tot en met 12 december 2011. Het is weinig waarschijnlijk dat men tijdens die ganse periode beroep blijft doen op een correspondent die men thans als onbekwaam afschildert.

Evenmin is het aanvaardbaar dat een advocaat niet schriftelijk zou protesteren wanneer hem door een correspondent een ereloon wordt gefactureerd in een dossier waarin deze correspondent een professionele fout heeft gemaakt. Mr. X legt geen enkel stuk voor dat haar beweringen kan staven.

Het enige wat zij voorbrengt zijn 7 creditnota's waarop vermeld staat "commerciële tegemoetkoming", een tussen advocaten enigszins ongepaste terminologie, waarmee alleen maar wordt aangetoond dat mr. B thans niet langer aandringt op betaling.

De tuchtraad van beroep acht het dan ook bewezen dat mr. X naliet zeven ereloonstaten van mr. B te betalen, en eveneens verzuimde aan diens herhaalde herinneringen gevolg te geven, zodat hij uiteindelijk verplicht was op tussenkomst van de stafhouder beroep te doen.

Wie zich tegenover een voormalig stagiair zo gedraagt, toont zich de naam patroon niet waardig en komt ook als advocaat schromelijk te kort aan de plicht zich tegenover eenieder waardig te gedragen.

Het dossier van de stafhouder bevat geen stukken waaruit kan blijken dat aan mr. X herinneringen zouden zijn verstuurd omdat zij naliet de briefwisseling te beantwoorden die zij hierover vanwege de stafhouder ontving. Van dit onderdeel van deze tenlastelegging wordt zij dan ook vrijgesproken.

7. De strafmaat

De medewerking die een advocaat verleent aan het vereffenen van een vennootschap waarvan zij weet dat ze gebeurt met de intentie de schuldeisers te bedriegen en te benadelen, is een bijzonder zware inbreuk op de eerste beroepspllicht van de advocaat rechtschappen te zijn en zich ook zo te gedragen.

Mr. X verzoekt in haar beroepsakte onder meer rekening te houden met het tijdsverloop van meer dan tien jaar in de zaak R. Het is slechts na het faillissement op 13 juni 2006 dat de fraude aan het licht is kunnen komen, en het heeft tot begin 2010 geduurd vooraleer het arrest van 15 september 2009 van het hof van beroep te ... kracht van gewijsde had verworven.

Slechts vanaf dan staat vast dat de vereffening waarvoor mr. X wordt vervolgd frauduleus was. Het onderzoek heeft aangetoond dat het opzet van de vereffening er precies in bestond de ten aanzien van de schuldeisers gepleegde fraude zo lang mogelijk verborgen te houden. Het tijdsverloop is dus geen factor waarmee in het voordeel van mr. X kan worden rekening gehouden.

Wel kan vanzelfsprekend worden rekening gehouden met de omstandigheid dat mr. X gedurende 39 jaren lid was van de balie zonder enige tuchtrechtelijke veroordeling te hebben opgelopen.

De door de tuchtraad opgelegde sanctie komt gepast voor. De hierboven niet bewezen geachte feitelijke elementen zijn niet van aard om deze sanctie te wijzigen.

8. de kosten

Art. 460 laatste lid Ger. W. bepaalt: *“De tuchtraad kan in zijn beslissing de kosten die voor het onderzoek en voor het onderzoek ter terechtzitting werden gemaakt ten laste leggen van de betrokken advocaat”*.

Art. 460 Ger. W. geeft geen nadere omschrijving van wat onder deze kosten begrepen moet worden. Uit Parl. St. Kamer nr. 1724/001,21 blijkt dat o.m. de kosten van een boekhoudkundig onderzoek of een sekwester worden bedoeld (J. Stevens, advocatuur, Regels & deontologie, Wolters Kluwer Belgium, 2015, p. 1327, nr. 1637).

De tuchtraad van beroep oordeelt dat de kosten en uitgaven, gemaakt door de stafhouder of door wie door de stafhouder als onderzoeker werd aangeduid (art. 458 § 1 Ger. W.) en de kosten en uitgaven, verbonden aan de behandeling van de zaak door de tuchtraad of door de tuchtraad van beroep, geen kosten zijn, zoals bedoeld in art. 460 Ger. W. Het betreft immers geen kosten die voor het onderzoek of voor het onderzoek ter terechtzitting werden gemaakt. Het betreft integendeel kosten die inherent zijn aan het onderzoek of de behandeling van de zaak door de tuchtraad of de tuchtraad van beroep (cf. Hof van Cassatie, eerste kamer, 20 maart 2015).

Om deze redenen,
de Tuchtraad van beroep,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

de heer Johan Boon, voorzitter
en de assessoren

- mr. Philippe De Jaegere
- mr. Jan Goedhuys
- mr. Dirk Grootjans
- mr. Stephan Vaninbroukx

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

Ph. De Jaegere

J. Goedhuys

D. Grootjans

S. Vaninbroukx

Waren aanwezig bij de uitspraak:

de heer Johan Boon, voorzitter
en mr. Ludo Kools, secretaris

J. Boon

L. Kools